

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1124120/3

בבית הדין הרבני אשקלון

לפני כבוד הדיינים:

הרב דוד דב לבנון – אב"ד, הרב צבי בירנבאום, הרב יעקב מ' שטיינהויז

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד נעמה אביבי)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד נחל מאיר אוזלבו)

הנדון: סמכות שיפוט כשנפתחו תיקים בזמן עיכוב הליכים

החלטה

לפנינו נדון של סמכות השיפוט של בית הדין במכלול הנושאים שנכרכו בתביעת הגירושין של האיש, מזונות, רכוש והחזקת ילדים-הסדרי שהות.

רקע ועובדות

האיש פתח תיק ישוב סכסוך בבית הדין ביום י"א באייר תשע"ז (07/05/2017). ביום כ"ט באייר תשע"ז (25/05/2017) התקיימה פגישת מהו"ת עם הצדדים שבה הוחלט שאין מקום להמשך הליך המהו"ת, ושני הצדדים חתמו על טופס 3 שבו הודיעו על סיום הליך המהו"ת.

האיש פתח תיקי גירושין, רכוש, מזונות וילדים 15 ימים לאחר מכן, ביום י"ז בסיון תשע"ז (11/06/2017). האישה פתחה אף היא תיקים בביהמ"ש לענייני משפחה באשדוד. ביום כ"ג בתמוז תשע"ז (17/07/2017) התקיים דיון, ובפתח הדיון טענה ב"כ האישה לחוסר סמכות של בית הדין לדרון בנושאים שנכרכו בתביעת הגירושין. בעקבות זאת החליט בית הדין על הגשת סיכומים בנושא הסמכות.

סיכומי הצדדים הגיעו לבית הדין, ולהלן תמצית דבריהם.

טענות האישה

- א. האיש פתח את התיקים בבית הדין בניגוד לחוק המהו"ת, בזמן עיכוב ההליכים. לפיכך דין תביעת הגירושין להימחק ויחד עמה שאר תביעותיו.
- ב. לא ניתן לכרוך את מזונות הילדים בתביעת הגירושין.
- ג. ביהמ"ש באשדוד כבר התחיל לעסוק בענייני המזונות – הוגשה בקשת האישה, התבקשה והתקבלה תגובת האיש ובעקבות זאת נפסקו מזונות זמניים.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ד. ביהמ"ש גם התחיל לעסוק בעניין הרכוש, וניתנו צווי עיקול ביום י' בסיון תשע"ז (04/06/2017).

ה. כריכה שאינה כנה: האיש לא פרט את הרכוש כנדרש אלא הסתפק באמירות לקוניות, לא הביא אסמכתאות לדבריו, וגם לא פרט את הרכוש השייך לו.

ו. חוסר תום לב: האיש הטעה את האישה והראה כאילו הוא מנהל עמה מו"מ ובפועל רץ לבית הדין לפתוח תיק ולקנות סמכות.

טענות האיש

א. התיקים שפתח האיש נפתחו בהתאם לחוק, 15 ימים לאחר שנסגר תיק יישוב הסכסוך.

ב. בית הדין קיים דיון בענייני הצדדים ביום כ"ג בתמוז תשע"ז (17/07/2017).

ג. ביהמ"ש קבע שאינו נוטל לעצמו את הסמכות אלא ממתין בזה להחלטת בית הדין.

דיון והכרעה

א. בית הדין מבהיר שבניגוד לדברי ב"כ האיש תיק יישוב הסכסוך לא נסגר עם הודעת יחידת הסיוע על הליכי המהו"ת, ועיכוב ההליכים נמשך למרות הודעה זו, וכפי שכתבה ב"כ האישה, שזו לשון חוק להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), תשע"ה-2014:

3. (ה) בתקופה של 45 ימים מיום הגשת בקשה ליישוב סכסוך, או 60 ימים – אם הוארכה כאמור בסעיף קטן (ב) (3) (להלן – תקופת עיכוב ההליכים), ובעשרת הימים העומדים לרשות הצדדים למתן הודעה כאמור בסעיף קטן (ד), וכן ב-15 הימים שלאחר תום התקופה כאמור, ובכל תקופה נוספת שהצדדים הסכימו לה בכתב, או בתקופה אחרת שנקבעה לפי סעיף 5 (א) (5), לא יוכלו הצדדים להגיש תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית ולא תדון ערכאה שיפוטית בתובענה בעניין של סכסוך משפחתי בין הצדדים, לרבות בעניין סמכות השיפוט של הערכאה השיפוטית...

4. חלפו התקופות כאמור בסעיף 3 (ה), ולא הגיעו הצדדים להסדר מוסכם בהליך ליישוב סכסוך בהסכמה, רשאי הצד שהגיש תחילה את הבקשה ליישוב הסכסוך, להגיש בתוך 15 ימים, תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית שלה סמכות לדון בעניין לפי דין; לא הגיש הצד האמור תובענה כאמור או שהגיש תובענה כאמור רק לגבי חלק מהעניינים שבסכסוך המשפחתי, רשאי הצד האחר להגיש לכל ערכאה שיפוטית שלה סמכות לדון בעניין לפי דין, תובענה בעניין של סכסוך משפחתי שלגביו לא הוגשה תובענה כאמור.

אלא שבניגוד למה שכתבה ב"כ האישה, שבתום 60 הימים נפתחה בפניה הדרך להגיש תובענה, לשון החוק מורה שזכות הראשונים נתונה בידי פותח תיק יישוב הסכסוך, ורק כעבור 15 יום רשאית הייתה האישה לפתוח תובענה, כלומר רק כעבור 75 ימים מיום

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

פתיחת תיק יישוב הסכסוך. לפיכך, אומנם התובענה של האיש נפתחה שלא כדין אך גם התובענה של האישה לא נפתחה כדין.

ב. למרות שפתיחת התיקים של האיש לא נעשתה כדין, מכל מקום הצדדים הופיעו לדיון ביום כ"ג בתמוז תשע"ז (17/07/2017) והסכימו לתביעת האיש לגירושין ובעקבות זאת סודר גט ביום כ"א באלול תשע"ז (12/09/2017). לפיכך למרות שתביעת הגירושין הוגשה שלא כחוק מכל מקום הצד השני הסכים לה ובעקבות זאת הם התגרשו.

אלא שלגבי שאר הנידונים הכרוכים לא הייתה הסכמה כנ"ל. למרות זאת מבהיר בית הדין שלאור דברי נשיא ביהמ"ש העליון בדימוס אהרן ברק בבג"ץ 5679/03 שהכריכה יכולה להיות גם בע"פ, הואיל וביום הדיון כרך האיש את שאר הנידונים לתביעת הגירושין, לפיכך חלה הכריכה כדין. וזו לשונו של השופט ברק:

לטעמי, אין חשיבות של ממש לשאלה כיצד ובאיזו דרך באו לעולם הליכי הכריכה, אם על-ידי ציון הדבר בכתב התביעה ואם במהלך ההתדיינות בפני בית הדין הרבני. כריכה אינה חייבת להיעשות בדרך פורמלית מוגדרת.

התביעה והכריכה נעשו בתוך 15 הימים שבהם הייתה לאיש זכות קדימה להגשת תובענה, ולכן היא הוגשה כדין.

ג. באשר לטענה שלא ניתן לכרוך את מזונות הילדים בתביעת הגירושין, טענה זו מופרכת מכל וכל – בחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953 מפורש בעליל שניתן לכרוך:

3. הוגשה לבית דין רבני תביעת גירושין בין יהודים, אם על ידי האישה ואם על ידי האיש, יהא לבית דין רבני שיפוט ייחודי בכל ענין הכרוך בתביעת הגירושין, לרבות מזונות לאשה ולילדי הזוג.

הלכת שרגאי לא באה אלא לומר שיש חילוק בין תביעת מזונות הילדים בדרך של השבת הוצאות לאם ובין תביעת הילדים את מזונותיהם באמצעות אמם האפוטרופסית. לפי הלכה זו למרות שהכריכה נתנה שיפוט ייחודי לבית הדין בעניין השבת ההוצאות לאם מכל מקום הדלת פתוחה בפני הילדים לתבוע אף הם, עיין דבריו של נשיא ביהמ"ש העליון (בדימוס) גרוניס בדנג"ץ 6454/14:

ניתן לכרוך בתביעת גירושין את סוגיית מזונות הילדים (ראו, ע"א 118/80 גבעולי נ' גבעולי, פ"ד לד (4) 155, 158 (1980)). אולם, עוד כפי שנפסק, כריכה זו אינה מונעת הגשת תביעת מזונות עצמאית על-ידי הקטין לבית המשפט לענייני משפחה. העניין הכרוך בבית הדין הרבני הוא, איפוא, במישור היחסים שבין בני הזוג, לעניין השבת הוצאות שבהן נושא אחד מבני הזוג בקשר לגידול הילדים (שם; וראו גם, בר"ע 120/69 שרגאי נ' שרגאי, פ"ד כג (2) 171 (1969); בג"ץ 8533/13 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול, פסקה 30 לחוות-דעתה של המשנה לנשיא מ' נאור (29/06/2014)).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אלא שכתוצאה מכך נוצר בדרך כלל מצב שבו דנות שתי ערכאות על אותם הדברים, ולכן כתב השופט עמית בבג"ץ 4407/12 שיש ללכת אחר המבחן המהותי ולא הפרוצדורלי:

אין צורך בהגשת תביעה נפרדת ובדיון נפרד בעניינו של הקטין, ודי בכך שבית המשפט דן לגופו בעניין מזונות הילדים, ובחן את ההסכם שנערך בין בני הזוג תוך התייחסות לטובת הילדים ולמזונותיהם.

לפיכך בנדון דנן אין מקום לכפל התדיינויות, ומכיוון שבית הדין קנה סמכות לדון בעניין מזונות הילדים אין טעם שגם ביהמ"ש יעסוק בסוגיה זו.

ד. באשר לטענה שביהמ"ש כבר דן בעניין המזונות ופסק, טענה זו דחויה:

פסיקת ביהמ"ש בעניין המזונות הזמניים ניתנה ע"ס תביעה שהוגשה בזמן עיכוב ההליכים ביחס לאישה וניתנה בחוסר סמכות. מלבד זאת, ביהמ"ש בעצמו הבהיר בהחלטתו מיום כ"ט בתמוז תשע"ז (23/07/2017) כי אין בהחלטה זו משום קביעת סמכות אלא היא מתבססת על החלטת השופטת גאולה לויין שניתן לפסוק מזונות זמניים בטרם תוכרע שאלת הסמכות.

ה. באשר לטענה כי ביהמ"ש דן בעניין הרכוש היות שהטיל עיקולים, ברור שהדבר נעשה במסגרת סעד זמני דחוף ואין פה נטילת סמכות כלל.

ו. באשר לטענה שהכריכה נעשתה שלא בכנות היות שלא הוגשה באופן מפורט, ביהמ"ש העליון בבג"ץ 5747/03 מבהיר שחוסר פירוט מהווה חוסר כנות ופגיעה בתום הלב כאשר הוא פוגע ביכולת בית הדין לדון בעניין הנדון וממילא כל מטרת התביעה היא לחסום את הצד השני מלפנות לערכאה האחרת. לפיכך חוסר פירוט אינו מהווה חוסר כנות באופן כוללני. בית הדין מבהיר שבנדון דנן יש פירוט כלשהו של הרכוש, הלוואות, זכויות פיננסיות ותכולת דירה, ואין צורך לפרט מעבר לכך היות שדברים אלו בדרך כלל מתבררים אח"כ באמצעות האקטואר או בצו גילוי מסמכים, לפעמים מגיעים להסכם גירושין שלפיו כל צד נשאר עם זכויותיו ומה גם שלרוב אינו יודע מהן הזכויות של האישה. גם בעניין חלוקת תכולת הדירה אין זה הגיוני שיפרט את המטאטא, המגב וסמרטוט הרצפה, אלא די באמירה הכללית "תכולת הדירה".

יש להוסיף שבניגוד לבתי המשפט בבתי הדין הרבניים כתבי התביעה אינם משמעותיים כל כך, ועיקר המשקל הוא טענות בעלי הדין עצמם והראיות שמובאות במהלך הדיון.

לאור כל זאת בנדון דנן אין לבוא אל האיש בטענה שתביעתו וכריכתו אינה כנה מפני שלא פירט כל הצורך את הרכוש.

ז. טענת חוסר תום הלב בגלל הטעיית הצד השני אף היא אינה נכונה, שגם אם הטעה האיש את האישה כדי להרוויח את קביעת הערכאה שתדון בעניינם, מכל מקום גוף התביעה אינו נגוע בחוסר תום לב. מלבד זאת טענת ההטעיה לא הוכחה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מסקנות

לאור כל האמור לעיל קובע בית הדין כי סמכות הדיון בעניין הרכוש, מזונות הילדים והחזקת ילדים/הסדרי שהות נתונה לבית הדין הרבני.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום כ"ג באלול התשע"ז (14/09/2017).

הרב יעקב מ' שטיינהויז

הרב צבי בירנבאום

הרב דוד דב לבנון – אב"ד